

STICHTING JACHTHAVENS WADDENEILANDEN

oktober 2011

Resultaten en effecten Convenant Vaarrecreatie Waddenzee 2008 – 2011.

De Stichting Jachthavens Waddeneilanden (samenwerking verband van de besturen van de passantenjachthavens op de vijf Waddeneilanden, SJW) was op 3 december 2007 een van de ondertekenaars van het Convenant nadat wij constructief onze inbreng bij de totstandkoming daarvan mochten leveren. Daardoor kregen wij ook rechtstreekse verantwoordelijkheid voor de uitvoering van een aantal projecten.

Wij zijn intensief bij het opstellen van de Havenvisie betrokken geweest. Dit beleidsdocument biedt een gedegen afgewogen en genuanceerde basis voor de ontwikkeling van de recreatiehavens rond de Waddenzee zonder dat gevreesd hoeft te worden voor meer verstoringen. Integendeel. Mevrouw van Kampen zal hier zeker nader op ingaan.

Informatie en educatie is een speerpunt bij de doelstelling gedragsbeïnvloeding. De eilandhavens hebben zich ingespannen hun deel bij de uitvoering van het project Ik Pas op het Wad te leveren. Grote hoeveelheden informatie en promotie materiaal is verstrekt evenals enkele duizenden sleutelkoorden. Inmiddels draait op alle eilandhavens op grote beeldschermen de presentatie van Ik Pas op het Wad, zoals die onder grote belangstelling ten doop werd gehouden op Boot Holland 2011. Dat Ik Pas op het Wad aansloeg bleek wel uit de 60% bekendheid bij de recreatievaart die al in 2009, een jaar na de start, werd gemeten.

Verder kan ik kan u melden dat momenteel gewerkt wordt aan een vereenvoudigde versie van de succesvolle door Ecomare verzorgde Waddeneducatie cursus voor de BZZ, die een duidelijke meerwaarde voor de schippers bleek te zijn. De bedoeling is deze aan te bieden tijdens het vaarseizoen op de eilandhavens. Op Texel zal in 2012 een pilot starten.

Verder hadden wij tot taak om overnachtingfaciliteiten voor kanovaarders te realiseren. Dat is slechts beperkt gelukt wegens onvoldoende gemeentelijke medewerking. Gezien de recreatieve bestemming van de havens zouden de kleine tentjes van kanovaarders eenvoudig gedoogd kunnen worden, al dan niet met een formeel besluit. Op Terschelling maakt de gemeente het wel erg bont: daar krijgen kanovaarders een bon van € 90,00. Op Vlieland ligt de camping gelukkig dichtbij, op Ameland en Schiermonnikoog wordt stilzwijgend gedoogd. Op Texel is een stukje terrein langs de waterkant aangeduid als kampeerplek. Er wordt regelmatig maar beperkt gebruik van gemaakt. Nooit meer dan drie stuks en dit voegt zich als vanzelfsprekend in het geheel.

Ons belangrijkste project was de ontwikkeling van een reserveringssysteem met als doel het voorkomen van onnodige vaarbewegingen, het op ongewenste plaatsen overnachten, meer veiligheid en een betere service voor de vaarrecreanten. Na de eerste verkenningen bleek dat een reserveringssysteem zoals dat in de verblijfsrecreatie gebruikelijk is, in de passantenhavens niet alleen ondoelmatig maar ook praktisch onuitvoerbaar was. Met name door de onvoorspelbaarheid van het weer en de invloed van het getij. Het RCW en het Programmteam waren het hiermee eens en stemden in met het alternatief: het MIS ofwel een Meld- en informatiesysteem.

Het MIS-systeem bestaat uit een compacte website waddenhavens.nl met een aparte uitvoering voor smartphones. Daarbij krijgt de potentiële gast vroegtijdig informatie over de beschikbaarheid van ligplaatsen, getij en weer en tevens over veilig en verantwoord varen op de Waddenzee. Op de eerste pagina staat de actuele en verwachte bezetting per jachthaven, ingedeeld naar verschillende lengte categorieën boten, van ruim voldoende plaats tot geen plaats meer beschikbaar, ondersteund door webcamsbeelden. Verder vindt men de actuele getijden gegevens, ook van de omliggende havens en sluisen. Daarvoor werd goed samengewerkt met RWS. RWS levert via een ingenieus systeem steeds de actuele getijdengegevens tot 5 dagen vooruit, die automatisch op het systeem zichtbaar zijn. Dat geldt ook voor de weer- en wind vooruitzichten. Deze worden meerdere keren per dag ververs. Op de pagina Vaaradviezen staat alle relevante informatie over veiligheid en verantwoord varen mede in relatie met de kwetsbare waddennatuur. Samen met de presentatie van Ik pas op het Wad en de Erecode.

De potentiële waddenzeevaarder ziet dus actueel of het zinvol is een waddenhaven veilig aan te doen waarbij tegelijkertijd een stuk educatie wordt gepresenteerd, niet alleen ter bevordering van meer verantwoord vaargedrag maar ook om meer en bewuster van de unieke waddennatuur te genieten. Hij krijgt feitelijk de complete informatie die nodig is om veilig en verantwoord een vaartocht over de Waddenzee te maken. En dat wordt zeer gewaardeerd.

Na een geslaagde pilot op Texel in 2010 is het systeem geïmplementeerd op Vlieland en Terschelling. Daarmee bereiken we ruim 85% van de recreatievaart op de Waddenzee. Dat heeft in het vaarseizoen van 2011 verrassend goed gefunctioneerd. Vrijwel iedere vaarrecreant gebruikt inmiddels een laptop of smartphone aan boord zodat de informatie steeds beschikbaar en bereikbaar is.

Door de snelle opkomst van deze communicatiemiddelen en het intensieve gebruik hiervan, maar ook door de actuele en volledigheid van de informatie van het MIS-systeem, is geconcludeerd dat het fysieke informatiesysteem, de DRIPS zoals die in project 7 waren voorzien, overbodig was geworden. Dit wordt ondersteund door de spectaculaire aantallen bezoeken die werden gerealiseerd. Totaal waren er in de zomermaanden ruim 14.000 unieke bezoekers, zo'n 55.000 bezoeken met gemiddeld 2,7 pagina's per bezoek. Ruim 22% gebruikte eensmartphone of een iPad.

Wat wij ook als een belangrijk resultaat van het Convenant ervaren is een omslag in de benadering van de recreatievaart. Het generaliseren van "de recreatievaart" als potentiële natuurverstoorder heeft plaats gemaakt voor de nuancering dat bij een klein % van de recreatievaart, met name bij droogvallers, het belangrijkste risico van verstoringen aanwezig is.

Daarnaast is mede door de Werelderfgoedstatus, zowel bij de exploitatie van de havens als bij de vaarrecreant, het besef gegroeid dat we niet alleen met een uniek gebied te maken hebben maar ook met een uniek toeristisch product. En dat door educatie en informatie hierover de recreatiebeleving belangrijk aan kwaliteit wint en de betrokkenheid bij het gebied toeneemt. En waar je van houdt, daar ga je zorgvuldig mee om. Dat dient twee doelen. Enerzijds omdat verstoringen worden voorkomen en het draagvlak voor natuurbehoud toeneemt, anderzijds krijgt daardoor natuurbehoud en duurzaamheid een economisch motief. Dan komt de doelstelling van het Convenant in zicht: betere natuur, betere recreatie. Dit is misschien wel de belangrijkste stimulans om samen door te zetten op de nu ingeslagen weg.

STICHTING JACHTHAVENS WADDENEILANDEN
Jook Nauta, voorzitter – 14 oktober 2011